

Zmieniono wyrok w II instancji – oddalono powództwo

Sygn. akt **III RC 50/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 marca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Golubiu-Dobrzyniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: **SSR Miłosz Rusiecki**

Protokolant: **st. sekr. sąd. Agnieszka Mączyńska**

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2017 roku sprawy z powództwa:

M. C.

przeciwko **A. C.**

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

orzeka:

1. Uchyła z dniem 01 kwietnia 2017 roku obowiązek alimentacyjny M. C. wobec A. C. w wysokości 200,- (dwieście) złotych miesięcznie orzeczony wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie I C 83/14.
2. Oddala powództwo w pozostałej części.
3. Znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania poniesione w związku z ich udziałem w sprawie.

III RC 50/16

UZASADNIENIE

M. C. wniósł pozew o uchylenie alimentów świadczonych na rzecz jego byłej żony A. C.. Podstawą roszczenia było ograniczenie zdolności powoda do podejmowania pracy spowodowane pogorszeniem się stanu zdrowia oraz dobra sytuacja materialna pozwanej. Ponadto powód polemizował z ustaleniami Sądu Okręgowego w sprawie o rozwód tak w zakresie winy za rozpad pożycia małżeńskiego, jak i co do ustalenia jego obowiązku alimentacyjnego na rzecz żony.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa z uwagi na utratę zatrudnienia, brak większego majątku oraz obowiązki związane z utrzymaniem i wychowaniem małoletnich dzieci stron, które utrudniają jej możliwość podjęcia pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małżeństwo stron zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie I C 83/14 z winy powoda M. C.. Tym samym wyrokiem powód został zobowiązany do lożenia na rzecz pozwanej alimentów w wysokości 200,- zł miesięcznie. Ponadto zostały zasądzone alimenty od powoda na rzecz małoletnich dzieci stron – D. C. w wysokości po 550,- złotych miesięcznie i N. C. – po 450,- złotych miesięcznie. Równocześnie z niniejszą sprawą M. C. wytoczył powództwo o obniżenie alimentów na rzecz dzieci. Sprawa toczyła się pod sygnaturą III RC 51/16, wyrokiem z dnia 08 marca 2017 r. Sąd oddalił powództwo.

W okresie rozstrzygania sprawy o rozwód powód był zatrudniony w firmie (...) SA jako specjalista, za wynagrodzeniem około 3 500,- złotych miesięcznie netto. Pozwana pracowała na 1/2 etatu jako pracownik administracyjny w Miejsko-

Gminnym Ośrodkiem Pomocy (...) w K., zarabiając około 695,- złotych miesięcznie. Oboje nie mieli innych źródeł dochodu, na utrzymaniu mieli tylko małoletnie dzieci z małżeństwa.

(okoliczności bezsporne pomiędzy stronami, ustalone w oparciu o akta I C 83/14 Sądu Okręgowego w Toruniu)

Obecnie powód **M. C.** (wiek 42 lata, z zawodu elektryk) wraz ze swoją partnerką zamieszkuje od czerwca 2015 r. w Wielkiej Brytanii. Na utrzymaniu ma tylko córki z byłego małżeństwa. Nie ma stałego zatrudnienia, utrzymuje się z pracy dorywczej. Podejmuje się różnych prac oferowanych przez agencję, pracuje po kilka dni w miesiącu, jako pracownik fizyczny. Średnie dochody sam określa na kwotę w granicach około 500,- do 600,- funtów miesięcznie. Przez cały okres rozliczeniowy zarobił około 5 000,- funtów. Nie ma innych źródeł dochodów, ani wartościowego majątku, za wyjątkiem mieszkania spółdzielczego we współwłasności z byłą żoną (pозwana), która obecnie w tym lokalu zamieszkuje. Nie korzysta z zasiłków z opieki społecznej. Jego partnerka ze względu na stan zdrowia pracuje tylko sporadycznie. W 2016 r. oboje byli uczestnikami wypadku komunikacyjnego, co spowodowało dodatkowe koszty odpłatnej rehabilitacji. Zamieszkują w lokalu komunalnym, są to dwa pokoje, kuchnia i łazienka. Oplaca połowę wszystkich opłat (drugą połowę kosztów ponosi jego partnerka), w tym z tytułu czynszu 225 funtów miesięcznie, podatku 90 funtów miesięcznie, ponadto opłaty za wodę i energię elektryczną. Oprócz opłat za telefon na miejscu płaci też 70,- złotych w Polsce. Nie obciążają go poważniejsze zadłużenia na rzecz podmiotów zewnętrznych, natomiast – jak twierdzi – rodzicom i bratu jest winien kwotę około 20 000,- zł z tytułu branych od nich doraźnych pożyczek. Brał pod uwagę możliwość powrotu na stałe do Polski, jednak uważa, że trudniej byłoby mu znaleźć tu zatrudnienie.

(dowód - zeznania powoda na kartach 81 i 82 oraz na kartach 102 i 103 akt III RC 51/16 – Sąd za zgodą stron wykorzystał obszernie zeznania stron w obu równoległe toczących się sprawach)

Pozwana **A. C.** (wiek 35 lat, z zawodu ekonomista, zamieszkała w K.) nie założyła drugiej rodziny. Wychowuje dwie córki z małżeństwa z powodem –D. ma 11 lat, uczennicę IV klasy szkoły podstawowej oraz N. lat 6, która uczy się w klasie „zerowej” w przedszkolu. Nie pracuje, oprócz alimentów od powoda nie ma innych dochodów. Ostatnio pracowała w lutym 2016 roku, była zatrudniona przez okres 9 miesięcy. Nie ma też uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych, ponieważ zabrakło jej trzech miesięcy pracy. Jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy, jako poszukująca zatrudnienia. Na dzieci oprócz alimentów otrzymuje zasiłek rodzinny oraz świadczenie „500 plus” na obie córki. Z (...) otrzymuje dotację do czynszu w kwocie 150,- złotych miesięcznie. Jedynym majątkiem jest współwłasność z byłym mężem mieszkania spółdzielczego, w którym zamieszkuje wraz z dziećmi. Czynsz wraz z opłatami za wodę i gaz wynosi 429,- złotych miesięcznie, opłata za energię elektryczną wynosi 170,- złotych co dwa miesiące. Nie jest obciążona większymi zadłużeniami. W ponoszeniu kosztów utrzymania pomagają jej rodzice – K. i Z. O..

(dowód - zeznania pozwanej na karcie 82 oraz na kartach 103 i 104 akt III RC 51/16)

Obie strony zarzucają sobie wzajemnie, że to drugiemu z nich zawdzięczają utratę ostatniego zatrudnienia, gdyż mieli wzajemnie zawiadamiać swoich pracodawców o okolicznościach wpływających negatywnie na opinię w miejscu pracy.

Ustalenia Sądu opierają się przede wszystkim na zeznaniach stron. Wprawdzie wymagają one krytycznej oceny choćby z uwagi na jasno widoczne wzajemne negatywne nastawienie stron do siebie, jak też skłonność do przedstawiania siebie jako osób uwikłanych w niezależne od nich trudności losowe, ograniczające możliwość poprawy swojej sytuacji życiowej, jednak co do podstawowych okoliczności faktycznych istotnych dla sprawy stanowią one najważniejsze źródło materiału dowodowego. Zeznania świadków K. O. oraz Z. O. (karta 75 akt) powtarzały fakty podane przez pozwaną i nie wniosły istotnych informacji do zebranego materiału. Ponadto pomocnymi w ustaleniach Sądu były przedłożone przez strony dokumenty.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w niniejszej sprawie opiera się na przepisie art. 60 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (krio). Przepis ten reguluje zagadnienie obowiązku alimentacyjnego pomiędzy byłymi małżonkami w przypadku, gdy jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego. Obowiązek taki powstaje w takim

przypadku nawet, gdy małżonek niewinny nie znajduje się w niedostatku. Wystarczającą przesłanką stwarzającą po stronie małżonka wyłącznie winnego obowiązek przyczyniania się w odpowiednim zakresie do zaspokajania potrzeb małżonka niewinnego jest istotne pogorszenie sytuacji materialnej tego ostatniego po rozwodzie. Warto jednak pamiętać, że przy całej surowości tej regulacji nadal jest ona wyjątkiem od przyjętej w polskim systemie prawnym zasady, iż osoby pełnoletnie powinny utrzymywać się samodzielnie.

Pozytywne ustalenie istnienia omówionej wyżej przesłanki nastąpiło już w wyroku rozwodowym, stając się podstawą do obciążenia powoda świadczeniem na rzecz byłej małżonki w wysokości 200,- złotych miesięcznie. Wyrok rozwiązujący małżeństwo stron jest prawomocny w każdym punkcie, a więc traktowany jest jako mający atrybut powagi rzeczy osądzonej (*res iudicata*). Tak więc kwestionowanie tych ustaleń przez powoda w pierwszej fazie postępowania stanowi tylko bezpodstawną polemikę z ustaleniami Sądu Okręgowego i nie ma wpływu na stanowisko Sądu w niniejszej sprawie.

W niniejszej sprawie natomiast ocena Sądu przebiega jakby „w przeciwnym kierunku” (*a contrario*). Zasadniczym pytaniem jest czy przesłanka pogorszenia się sytuacji materialnej A. C. istnieje także obecnie, czy nadal jest ona bezpośrednim następstwem orzeczenia rozwodu, a w konsekwencji – czy nadal stanowi ona podstawę faktyczną dla utrzymania w mocy świadczenia M. C. na rzecz byłej małżonki.

Bezspornym jest, że pozwana po niespełna rocznym okresie zatrudnienia pozostaje bez pracy. Wydaje się jednak, że nie można już tak jednoznacznie oceniać tego faktu jako bezpośredniego następstwa rozwodu. Podawane przez pozwaną jako powód utraty zatrudnienia szkalowanie jej opinii przez byłego męża musi być oceniane z dużą ostrożnością i to nie tylko dlatego, że identyczny zarzut przedstawia po swojej stronie powód. Wydaje się bowiem mało prawdopodobne, aby opinia jednej osoby – i to właśnie skonfliktowanego z pozwaną małżonka, co w tym wypadku jest oczywiście zauważalne – wystarczyła do zwolnienia pozwanej z pracy bez umożliwienia jej złożenia wyjaśnień czy też innej formy sprawdzenia zasadności zarzutów. Prawdopodobnym jest iż przyczyny nieprzedłużenia umowy o pracę musiały być inne. Nie można nawet wykluczyć, że wyniknęły one z przesłanek obiektywnych, niekoniecznie leżących po stronie samego pracownika.

Obiektywnie oceniając całość sytuacji materialnej pozwanej nie można jednak uznać, iż w dalszym ciągu wynika ona wprost z faktu rozwiązania małżeństwa. Nie ma bowiem obiektywnych przesłanek wykluczających możliwość podjęcia przez nią pracy. Pani C. jest osobą młodą, wykształconą, z kwalifikacjami zawodowymi, bez poważnych problemów zdrowotnych. Dzieci stron osiągnęły wiek edukacji szkolnej i nie wymagają bezwzględnej obecności matki przez cały czas. Od rozwodu upłynął już okres blisko dwóch lat, wystarczający na uporanie się z negatywnymi konsekwencjami tego faktu i pozwalający na zorganizowanie sobie życia w sposób umożliwiający samodzielne utrzymanie się. Warto też zauważyć, że aktualnie była małżonka wraz z dziećmi korzysta na wyłączność ze wspólnego mieszkania stron. Oczywiście jest to fakt, którego istnienie trzeba oceniać z pewną ostrożnością, stan ten bowiem nie musi być trwały, tym bardziej że nie miało miejsce zawarcie między stronami umowy lub rozstrzygnięcie Sądu w przedmiocie podziału majątku wspólnego byłych małżonków. Na dzień dzisiejszy jednak okoliczność ta istnieje i bez wątpienia pozytywnie wpływa na sytuację materialną pozwanej.

Nawiasem mówiąc, także i po stronie powoda nie wszystkie okoliczności podnoszone przez niego można uznać za obiektywnie uzasadnione. Także i tu trudno jest – w świetle życiowego doświadczenia – dać wiarę, aby powodowi (nieco upraszczając tok myślenia) „opłacało się” pozostawać za granicą przy możliwości podejmowania pracy tylko przez kilka dni w miesiącu. Co do zasady bowiem wyjazdy zagraniczne mają na celu raczej poprawę niż obniżenie dochodów, o czym Sąd wypowiedział się już w uzasadnieniu postanowienia z dnia 16 maja 2016 r., po rozpoznaniu wniosku o zabezpieczenie powództwa. Są to jednak okoliczności o mniejszym znaczeniu dla sprawy, albowiem Sąd rozstrzyga tu nie o wysokości świadczenia powoda na rzecz pozwanej, lecz o samym fakcie istnienia tego obowiązku, bez względu na jego wysokość.

Reasumując powyższe ustalenia Sąd uznał, że w obecnym stanie faktycznym nie zachodzą już przesłanki wymagane przez przepis art. 60 § 2 Krio i na tej podstawie uchylił obowiązek alimentacyjny M. C. wobec A. C. z dniem 01 kwietnia

2017 r., oddalając powództwo w pozostałej części, to jest co do wcześniejszego okresu od 01 maja 2016 r., objętego żądaniem pozwu.

Orzeczenie o kosztach procesu znajduje podstawę prawną w art. 100 Kodeksu postępowania cywilnego (kpc).

ZARZĄDZENIE

- 1) Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.
- 2) Przedłożyć z apelacją lub po 14 dniach od doręczenia.